

УДК 351.83

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ У КАДРОВІЙ ПОЛІТИЦІ УКРАЇНИ

Цюрко Інна Анатоліївна, к.е.н., ХНЕУ ім. С. Кузнеця, місто Харків, Україна,

Анотація. У статті виявлені проблеми державного рівня, що потрібно вирішувати у напрямі покращення складових кадрової політики України.

Ключові слова: безробіття, гендерна нерівність, зайнятість, кадрова політика, реальна заробітна плата.

Державна кадрова політика має бути спрямована на досягнення найприйнятнішого рівня формування і використання трудових ресурсів країни, забезпечуючи інтереси держави та потреб у галузях економіки, соціальной сфері, регіонального розвитку, захист та реалізацію законних прав громадян на працю, відпочинок, розвиток, соціальний захист тощо.

Метою статті є висвітлення сучасних проблем у кадровій політиці України на основі оцінки її складових.

Указом Президента України схвалено «Стратегію державної кадрової політики на 2012-2020 роки», в якій зазначено, що Кабінет Міністрів України повинен щороку подавати на затвердження Президентові України план заходів, спрямованих на реалізацію положень даної стратегії.

Метою державної кадрової політики є забезпечення всіх сфер життєдіяльності держави кваліфікованими кадрами, необхідними для реалізації національних інтересів у контексті розвитку України як демократичної, соціальной держави з розвинутою ринковою економікою [4].

Відповідно до зазначеної мети удосконалення державної кадрової політики має відбуватися за такими напрямками, що визначають її складові, а саме:

- 1) За напрямом підготовки кадрів.
- 2) За напрямом підвищення кваліфікації та перепідготовки кадрів.
- 3) За напрямом державного регулювання професійної діяльності.

4) За напрямом соціального захисту працівників.

5) За напрямом забезпечення зайнятості населення.

6) За напрямом модернізації кадрових служб.

Проведемо оцінку кадрової політики держави за напрямом забезпечення зайнятості населення. За інформацією Держкомстату потреба роботодавців у працівниках за видами економічної діяльності у 2014 р. мала таку структуру [2].

За результатами оцінки потреби роботодавців у працівниках за видами економічної діяльності у 2014 р. виявлено, що найменше скорочення потреби у працівниках відбулося за такими сферами:

по-перше, у яких не відбувалося стрімкого зростання потреби у працівниках у попередніх періодах («Мистецтво, спорт, розваги та відпочинок») та у тих, де спостерігалось найвище зростання на початку року («Надання інших видів послуг», «Сільське господарство, лісове господарство та рибне господарство», «Добувна промисловість і розроблення кар'єрів», «Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність»);

по-друге, у зв'язку зі складною економічною ситуацією в країні найменше скоротилась потреба у працівниках таких сфер, як «Охорона здоров'я та надання соціальной допомоги», «Операції з нерухомим майном».

Оцінюючи кадрову політику зайнятості держави, слід відмітити такі негативні моменти як: скорочення потреби у працівниках за видами економічної діяльності; зростання зареєстрованого безробіття у третьому кварталі 2014 р. до 9,3% [3].

Серед завдань удосконалення кадрової політики держави за напрямом соціального захисту працівників є забезпечення зростання реальної заробітної плати, додержання державних гарантій оплати праці, не-

допущення встановлення заробітної плати працівникам нижче прожиткового мінімуму; зменшення суми заборгованості з виплати заробітної плати в Україні, забезпечення гендерної рівності, гарантування безпечних умов праці у виробничій та невиробничій сферах та інші.

Оцінюючи умови праці персоналу за даними [1], слід зазначити, що на сьогодні досі не вдалося виконати завдання державної кадрової політики у напрямі соціального захисту працівників щодо гарантування безпечних умов праці у виробничій сфері.

Проведемо оцінку диференціації життєвого рівня населення. В Україні за даними на 2013 р. чисельність населення із доходами на місяць, нижчими прожиткового мінімуму складала 3,7 млн. осіб, порівняно з 2012 р. їх кількість зменшилася на 0,3 млн. осіб, у 2011 р. ситуація в країні була кращою і кількість осіб з доходами нижчими прожиткового мінімуму була меншою порівняно з 2013 р. та складала 3,4 млн. осіб.

Хоча кількість населення з доходами нижче прожиткового мінімуму у 2013 р. має тенденцію до зменшення, проблема подолання бідності в Україні залишається невирішеною. Зважаючи на сучасні коливання цін на споживчі товари та послуги прожитковий мінімум потребує свого перегляду відносно зростання індексу споживчих цін, а звідси необхідною умовою забезпечення основних потреб працівників є зростання їх заробітних плат.

Оцінка забезпечення зростання реальної заробітної плати. В цілому по Україні індекс реальної заробітної плати у I півріччі 2014 р. порівняно з I півріччям 2013 р. зменшився на 0,4 %, у II півріччі зменшення склало 5,7% (рис. 1). Отже, на сьогодні ще однією невирішеною проблемою кадрової політики держави за напрямом соціального захисту працівників залишається забезпечення зростання індексу реальної заробітної плати працівників.

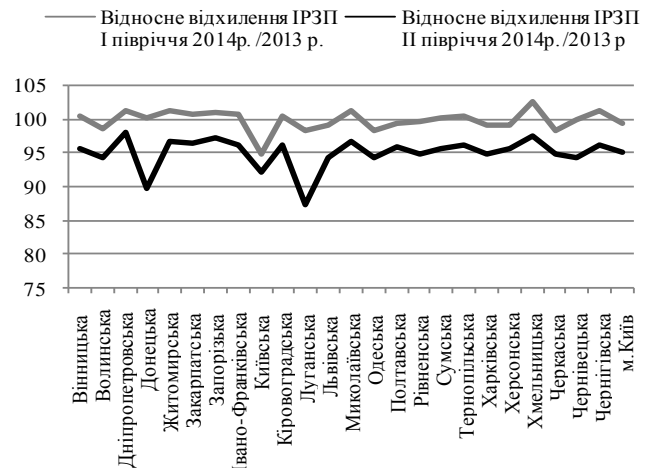

Рис. 1. Індеси реальної заробітної плати (ІРЗП) за регіонами у 2014 році, у % до відповідного періоду 2013 р.

Державна вимога кадрової політики щодо реалізації соціального захисту працівників через недопущення встановлення заробітної плати працівникам нижче прожиткового мінімуму повинна охоплювати також показники зміни вартості споживчого кошику у розрахунку на працездатну особу. Таким чином, зростання мінімальної заробітної плати, що відповідає величині прожиткового мінімуму повинно носити не суто декларативний характер у співпаданні кількісної характеристики цих величин, а відобразити ціну вартості життя у відповідному періоді зміни цих показників.

Оцінюючі забезпечення гендерної рівності в оплаті праці персоналу, виходячи з даних [2], слід відмітити, що найбільш високооплачуваним видом діяльності в Україні у II півріччі 2014 р. відмічається «Фінансова та страхова діяльність». Середньомісячна заробітна плата жінки за цим видом діяльності – 5871 грн., а чоловіка – 9029 грн., відхилення складає 3158 грн. або 153,8%, що не може не зачіпати питання гендерної нерівності.

В цілому по Україні заробітна плата жінок в середньому складає 2980 грн. на місяць та 3922 грн. складає заробітна плата

чоловіків, відхилення складає у бік чоловіків 942 грн. або 131,6%.

Наступним кроком оцінки кадрової політики держави є оцінка заборгованості з виплати заробітної плати в Україні.

Найбільший рівень заборгованості з виплати заробітної плати у 2013 р. був у таких областях [1]: Донецька (172,9 млн. грн.), Харківська (88,7 млн. грн.), м. Київ (80,7 млн. грн.); у 2014 р. лідерами-боржниками з виплати персоналу заробітних плат були такі області: Київська (147,8 млн. грн.), Донецька (115,4 млн. грн.), Харківська (74,3 млн. грн.).

Таким чином, оцінюючи макрорівень кадрової політики виявлені проблеми державного рівня, що потрібно вирішувати у напрямку покращення політики зайнятості та зменшення безробіття, створення робочих місць для працівників, подолання негативних тенденцій у заборгованості з виплати заробітної плати, ліквідації неналежних умов праці персоналу, гендерної нерівності у оплаті праці жінок та чоловіків, забезпечення відповідності зростання індексу реальної заробітної плати величині споживчого кошику.

Список використаної літератури

1. Інформація зі статистики праці та рівня доходів населення / Офіційний сайт Державного комітету статистики України // Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

2. Інформація щодо потреби роботодавців у працівниках за видами економічної діяльності у 2014 р. / Офіційний сайт Державного комітету статистики України // Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

3. Інформація щодо рівня зареєстрованого безробіття у третьому кварталі 2014 року // Режим доступу: <http://index.minfin.com.ua/people/unemploy.php>.

4. Указ Президента України «Про Стратегію державної кадрової політики на 2012-2020 роки» // Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/45/2012#n7>

Автори

Цюрко Інна Анатоліївна, доцент, ХНЕУ ім. С. Кузнеця (fia-hneu@yandex.ru).

Тези доповіді надійшли 31 січня 2015 року.
Опубліковано в авторській редакції.